

Prof. dr. Jerome Hendriks
Universiteit Hasselt

An apple a day keeps the doctor away

De beschermende invloed van flavonoïden op ons brein

Jerome Hendriks

Albert Szent-Györgyi

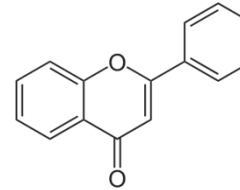

Vitamine C
Flavonoiden

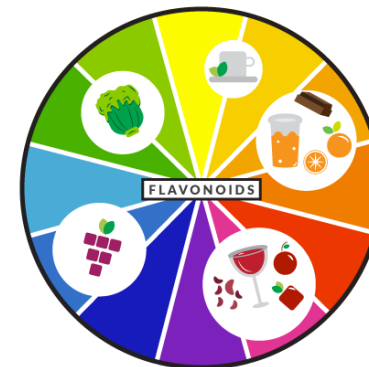

Type	Food Sources
Flavonols <chem>Oc1cc(O)c2c(c1)c(O)c(O)c2</chem>	Onions, Ginger, Broccoli, Asparagus & Leafy Greens
Flavanols <chem>Oc1cc(O)c2c(c1)c(O)c(O)c2</chem>	Red Wine, Chocolate, Black and Green Teas
Flavones <chem>Oc1cc(O)c2c(c1)c(O)c(O)c2</chem>	Celery, Parsley, and Oregano
Flavanones <chem>Oc1cc(O)c2c(c1)c(O)c(O)c2</chem>	Citrus Fruits and Juices
Anthocyanidins <chem>Oc1cc(O)c2c(c1)c(O)c(O)c2</chem>	Red and Purple Fruits and Vegetables Ex: Berries, Red Cabbage, Grapes, and Cherries
Isoflavones <chem>Oc1cc(O)c2c(c1)c(O)c(O)c2</chem>	Soy Foods Ex: Soy Milk, Tofu, Tempeh, Edamame

Flavonoïden

EAT THE RAINBOW

Functie in planten

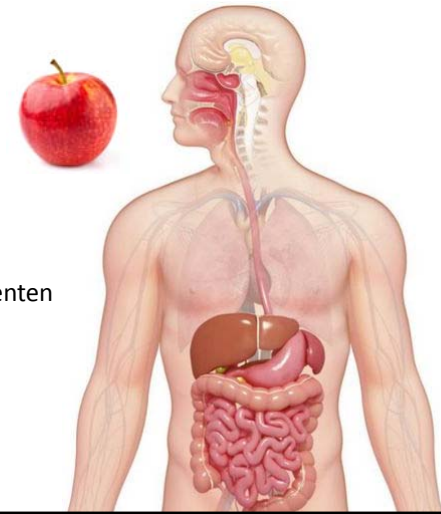
Bescherming tegen:

- Licht
- Hitte
- Oxidatie
- Ziekteverwekkers

Opname

- Structuur
- Microbioom
- Afbraak
- Binding aan suikers
- Andere aanwezige componenten

De hoeveelheid flavonoïden in een vrucht varieert sterk

- Soort, ras
- Rijping
- Bewaarduur/methode
- Deel van de vrucht
- Bereiding

Versterkende effecten van vitamine C en flavonoïden

Veronderstelde effecten op de gezondheid

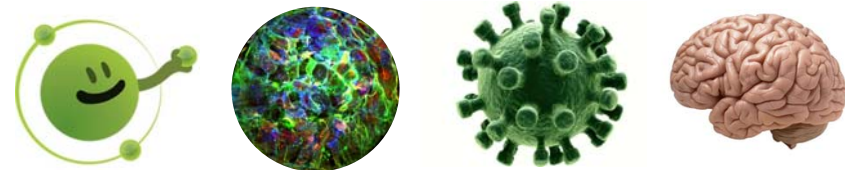
- Antioxidanten

Vrije radicalen

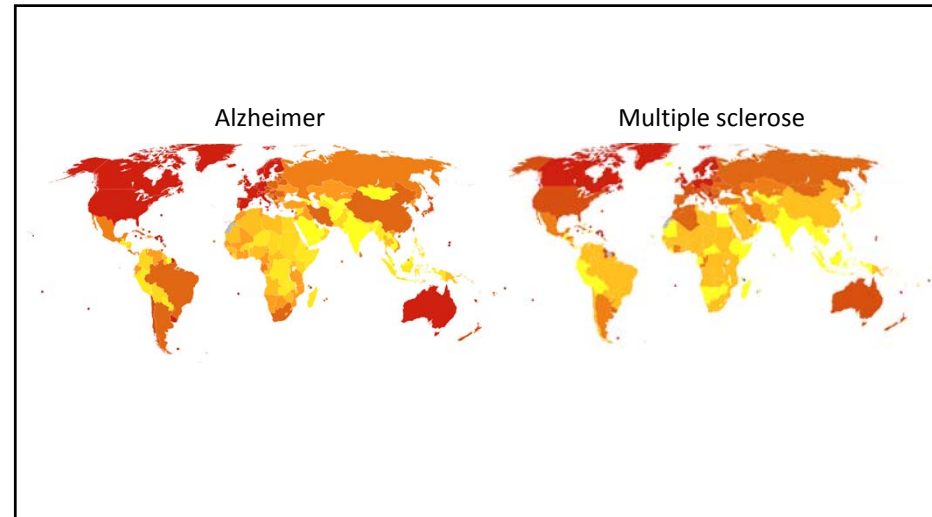

Veronderstelde effecten op de gezondheid

- Antioxidanten
- Remmen groei van tumoren
- Anti bacterieel/viraal
- Goed voor hart en bloedvaten
- Bevorderen hersenfunctie

Hebben flavonoïden een gunstige werking in neurologische aandoeningen?

Multiple sclerose en de ziekte van Alzheimer

- Komen veel voor in westerse landen

Multiple sclerose en de ziekte van Alzheimer

- Komen veel voor in westerse landen
- Chronisch
- Schade aan zenuwcellen
- Vermindering van het geheugen
- Rol van het immuunsysteem

Multiple sclerose

Hoe ontstaat MS?

- Oorzaak is onbekend
- Samenspel van genetische en omgevingsfactoren
- Niet erfelijk, maar genetische voorbeschiktheid
  - 0.1% totale populatie, 1% als MS in familie voorkomt

Multiple sclerose

- Chronische ontstekingsziekte van het centrale zenuwstelsel

Symptomen

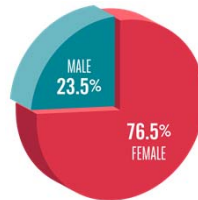
- Aantasting zicht
- Gevoelloosheid
- Progressieve verlamming van ledematen

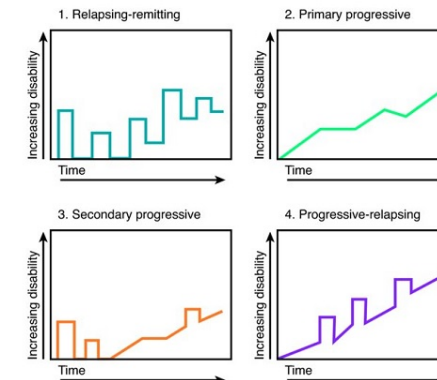
- Aanvang meestal tussen 30-50 jaar

Incidentie

- 1/1000 (10.000 patiënten in België)
- Meer vrouwen dan mannen

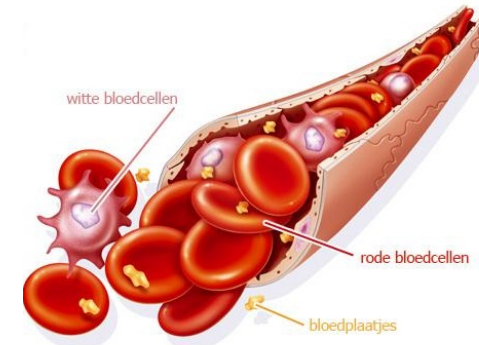

Verskillende vormen van MS

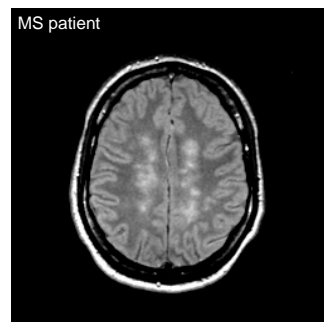
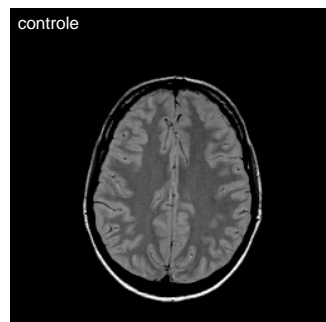

Witte bloedcellen

Diagnose van MS

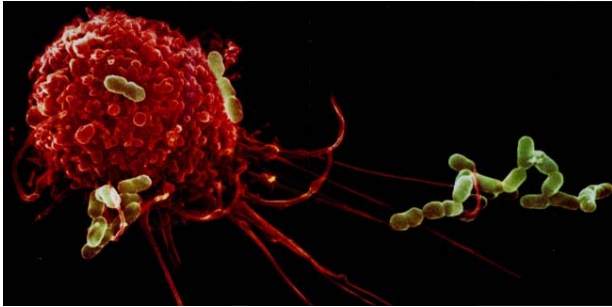

T-cellen: Herkennen lichaamsvreemde eiwitten

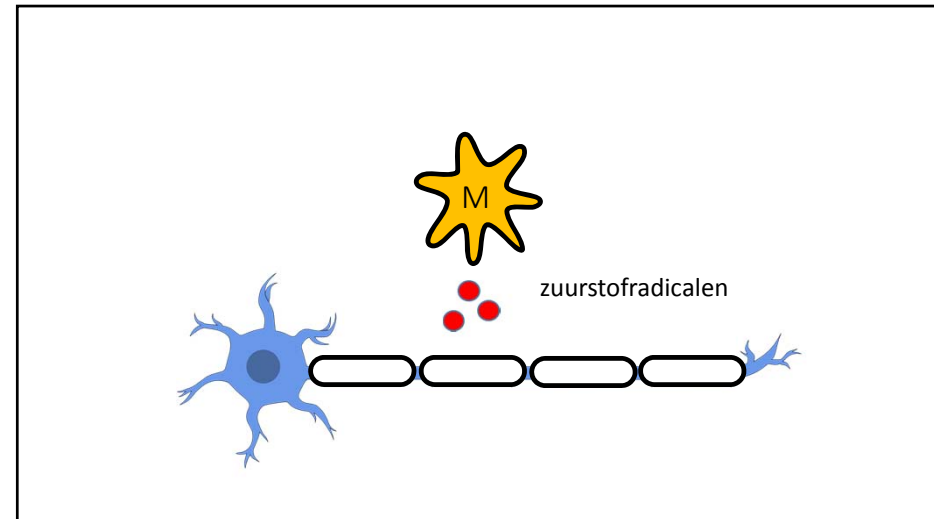
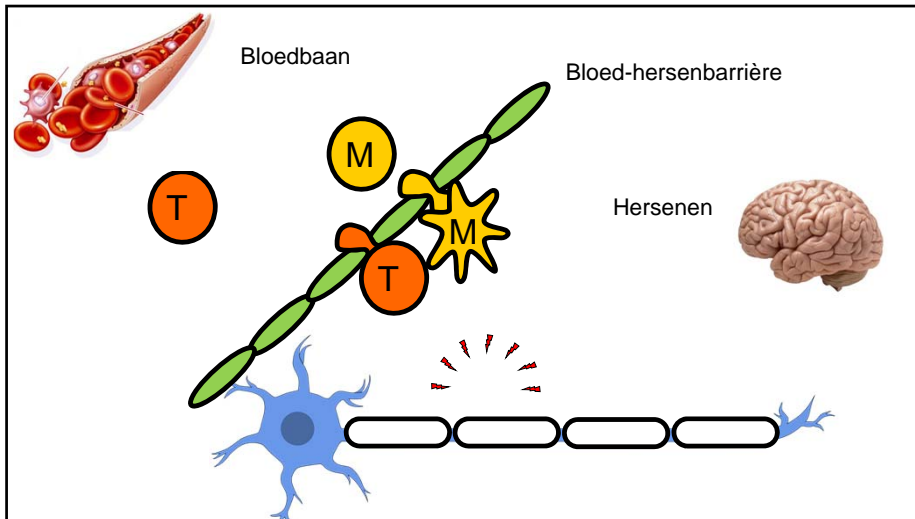
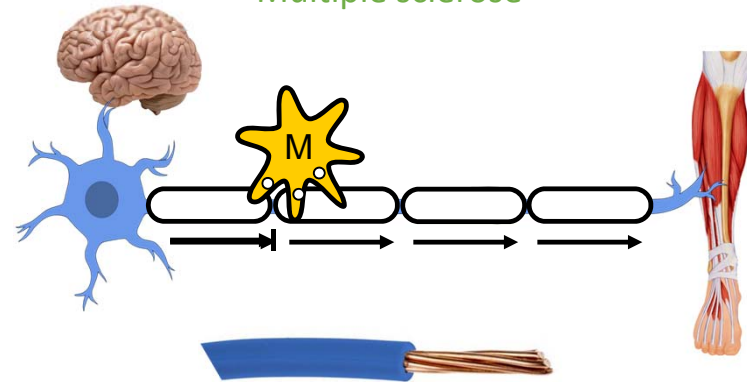

Macrofagen: Ruimen indringers op, wondgenezing

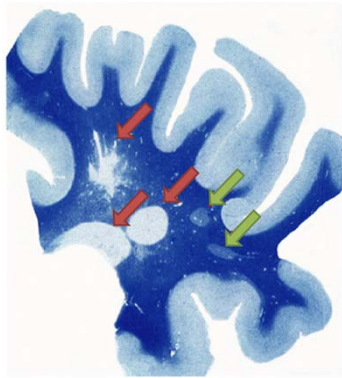
Macrofagen

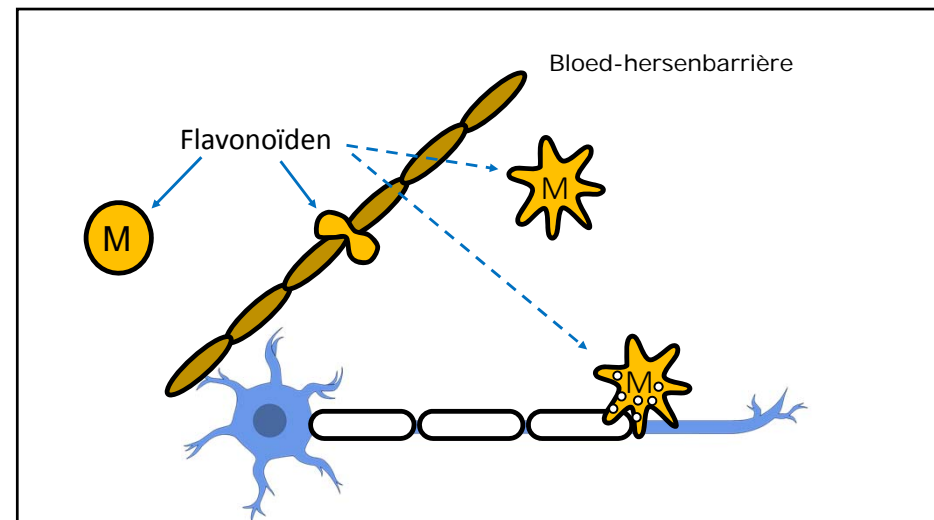
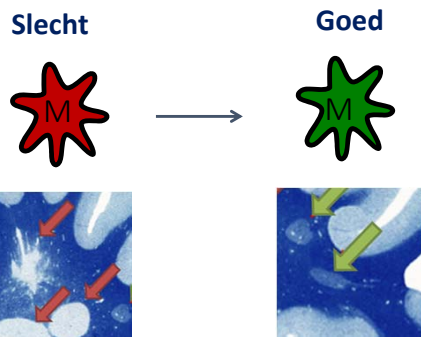
Multiple sclerosis

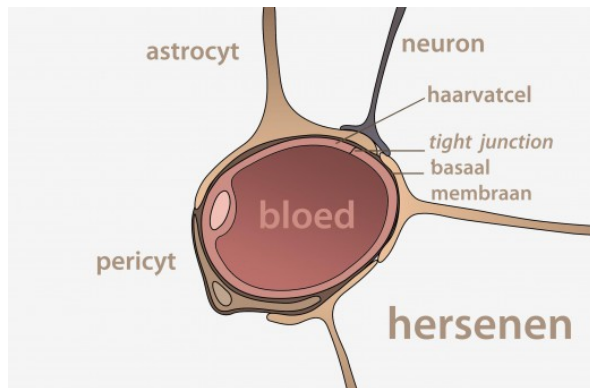

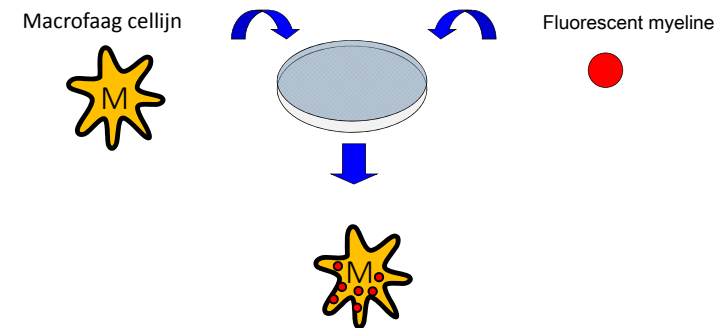
Kunnen flavonoïden het ziekteproces van MS beïnvloeden?

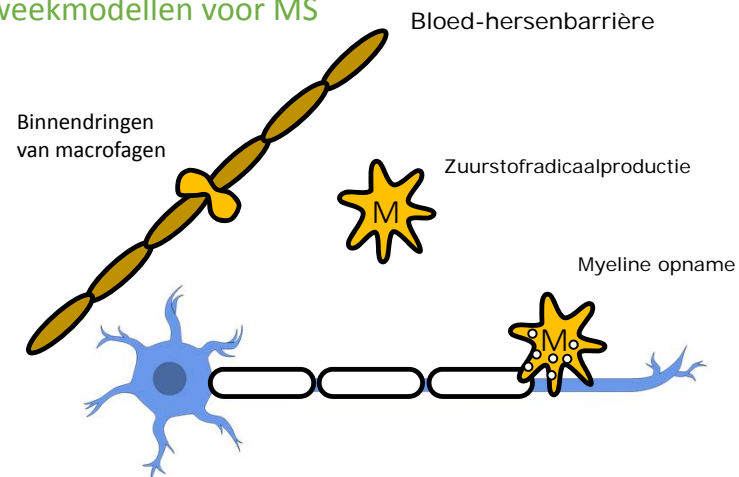
Bloed-hersenbarrière

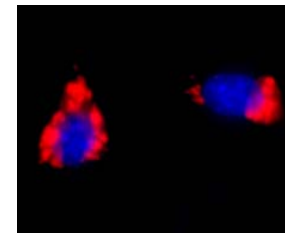
Myeline opnametest

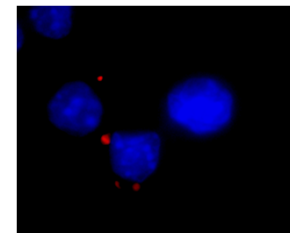
Celweekmodellen voor MS

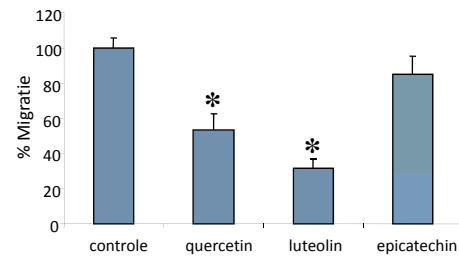
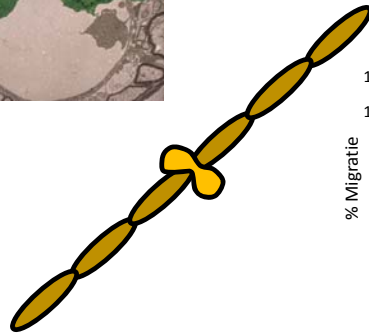
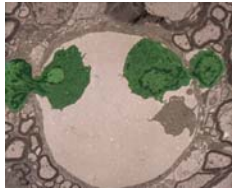
myeline

myeline + flavonoïde

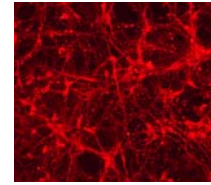

Binnendringen van macrofagen in de hersenen

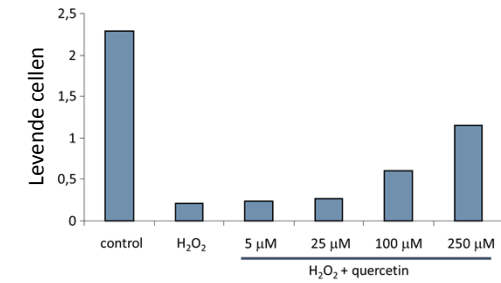
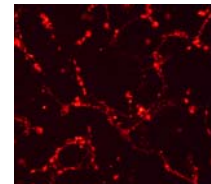

Zenuwschade

Zenuwcellen

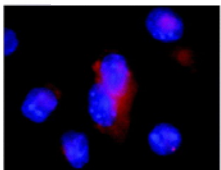

Zenuwcellen met vrije radicalen

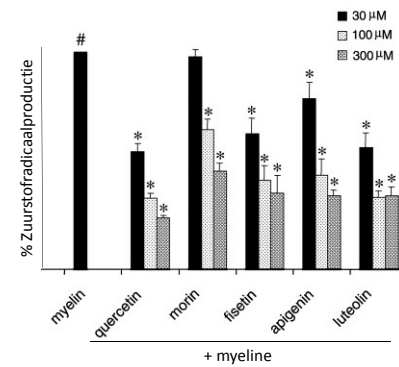
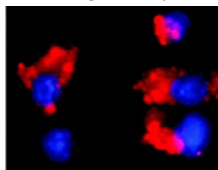

Zuurstofradicaalproductie

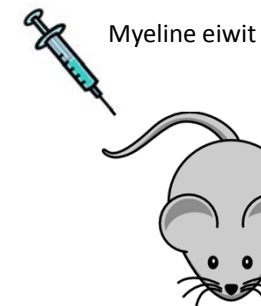
macrofagen

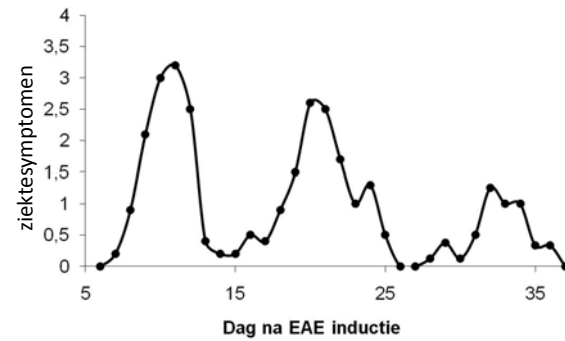
macrofagen + myeline

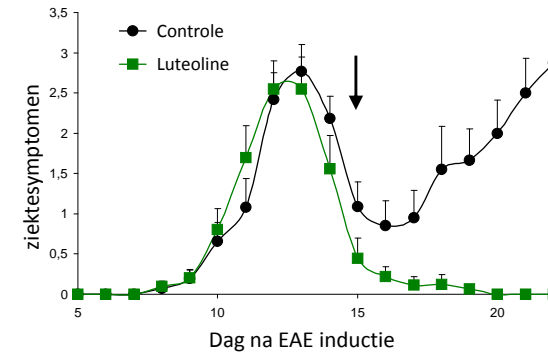
Effecten van flavonoïden in een diervoor MS

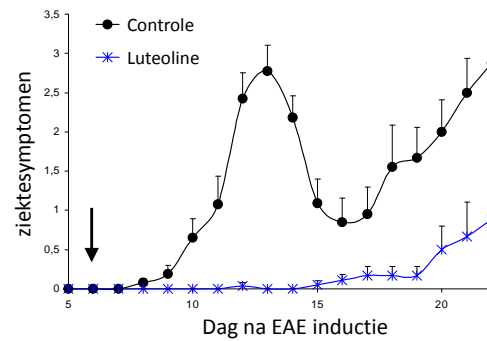
EAE: een diervorm voor MS

Effect van luteoline in een diervorm voor MS

Effect van luteoline in een diervorm voor MS

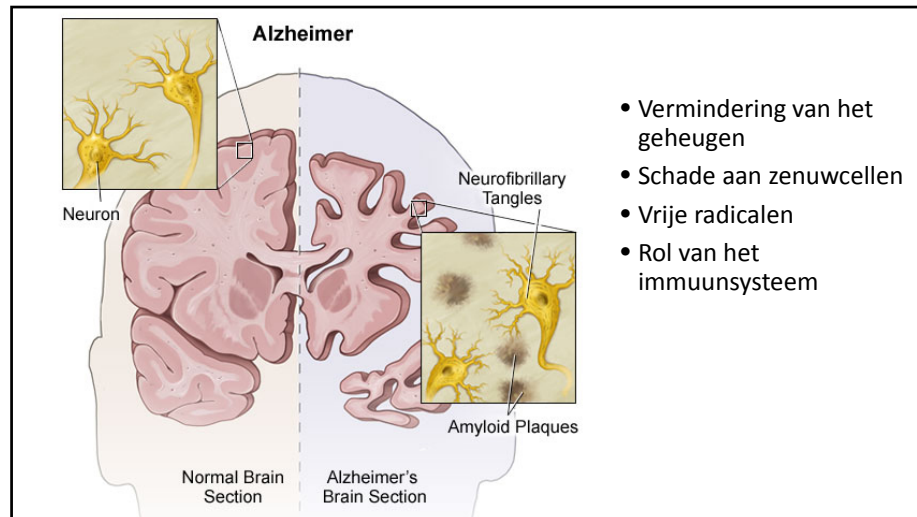
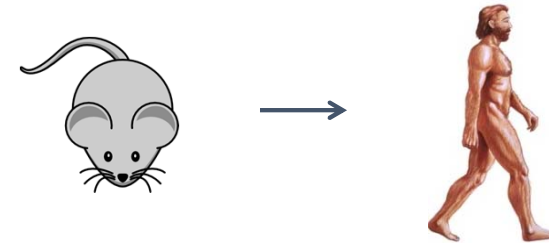
Luteoline

Flavonoïden kunnen:

- Myeline opname remmen
- De productie van vrije radicalen onderdrukken
- De migratie van immuuncellen naar de hersenen voorkomen
- De ziekteverschijnselen in een diermodel voor MS onderdrukken

Zijn flavonoïden effectief in de mens?

Klinische studies zijn noodzakelijk

Flavonoïden zijn veelbelovend

- Sterke effecten in ziektemodellen
- Veel verschillende flavonoïden
- Elkaar versterkende effecten
- Een beperkt effect kan een grote impact hebben op de lange termijn

An apple a day may keep the doctor away